

Приключения, случки, мжкитѣ на софиянци и ученици въ затвора

Подиръ малко, сжщата злочеста година, именно 1861—ва, около 10-й юний, чадолубивата гръчка патриар., за да усмири и покори развълнуваното си словесно стадо отъ богоспасаемата Соф. епархия и за наказание на ученицитѣ, проводи жестокия мжчитель (Неронъ) за владика Доротея, българо-грекоманъ, родомъ отъ Коприщица, съ неограничена властъ. И дѣйствително, той дойде съ голѣма сила и подкрепа на турската войска и полиция. Като счупи и влѣзна въ митроп., училищата затвори, страннитѣ ученици излови, съ белѣзици ржцѣтѣ закова, по домовѣте пеши и вързани отпрати, други по миши дупки са и по тавана са прекрили. Гражданите немилостиво били и съ хиляди по турскитѣ широки дворове на горѣщината като овче стадо затвори, а посрѣдственика Исмаилъ ефенди ги увѣщава и казва: „А июль, припознайте го, цѣлувайте му ржка“ Нъ отъ всички единоголасно викатъ: „Не щеме го, не щеме“. Най отличнитѣ арестуваха, по забѣлѣжителнитѣ, оковани съ желѣза по вратѣтѣ и краката, въ тевници затвориха; чарши затворени, жени, дѣца, поплашени; съ една рѣчь тревога, критическо положение.

Слѣдъ нѣколко дена буйството поутихна, нъ все не искаха да го припознаятъ; множеството пуснаха, нъ първенцитѣ държеха за второ разпореждане. Нъ най благонадежнитѣ страха ради отцепиха се отъ народа, станаха партизани Доротеевисти (народа ги афороса); други избѣгаха ушъ по търговията си. Само долната класа — занаятчитѣ, блажени нищи духомъ, безъ руководители постоянствуваха, които на малко щеха да го припознаятъ, да му цѣлунатъ ржката и да му предадатъ клю[че]вете отъ затворенитѣ черкви, които били скриени между благороднитѣ софиянки, и за минутка Доротей щелъ да въстѣржествува по бѣдата си. Обаче, благодарение на вдѣхноватитѣ Филаретови ученици, като молния се спускатъ съ своите убѣдителни за постоянство убѣдителни между народа рѣчи, згрупируватъ го, руководатъ го и съставатъ частни групи изъ града (безъ знание на правителс.) да служатъ за общо извѣстие и улеснение. Една група при Ст. бакалинъ на Куру-чешма, друга при Дойчинъ бакалъ на Сунгуръ, при Д. бакалинъ на Капана и при Коце бакалинъ Баня-баши, който бѣше богатъ и влиятеленъ между вси селяни, отъ които можеше да събира подписи и печати за магзаръ, прошения до велики везиръ или до Ц-градс. бѣлг. община, който, като изждивилъ всичкия си капиталъ по народни работи, въ старостъта си прѣтърпѣва много мжки, рани, болѣсти, оскудности, бѣзъ да има кой да уцѣни нѣговитѣ трудове. Особено група при интеллигентния, състоятелнечкъ развитъ момжкъ, крупенъ механджия на Конски пазаръ Таки Петровъ Имаретчиски и са извѣстяваше по всички страни денесенитѣ съ сигурната немска поща новини, писма и вѣстници и знаехме, що се върши по другитѣ градове и въ Цариградъ.

Особено петима ученици въ затворъ

Прѣзъ сущи месецъ юий Т. Пешовъ, Д. Мановъ, Г. Андоновъ, Кър. х. Нешовъ и азъ писахме по едно поздравително и вървежа по владишкитѣ